

NEMCI PRODIRAJO S TREH STRANI PROTI GLAVNEMU MESTU RUSKO POLJSKE — VARŠAVI.

RUSI SE NA CELI ČRTI UMIKAJO IN POŽIGAJO ZA SEBOJ
MESTA IN VASI. CELA KURLANDIJA JE OPUSTOŠENA. — ČE
ZAVZAMEJO TRDNJAVO BREST LITOVSK, BO VELIK DEL
RUSKE ARMADE IZGUBLJEN. — ANGLEŠKI PODMORSKI
ČOLN JE POTOPIL ŠTIRI TURŠKE TRANSPORTNE LADIJE.
TURKI BODO NAPADLI SEBASTOPOL. — PREBIVALSTVO JE
DOBILO NALOG ZAPUSTITI MESTO.

Položaj na vzhodnem bojišču.

Berlin, Nemčija, 22. julija. — Danes je bilo izdano sledeče uradno poročilo:

Severno od Shawli, Kurlandija, naše čete zmagonosno prodirajo in so vjele zadnje dni 4500 vojakov ter zaplenile pet strogih pušk. — Prodiranje ob Dubici se je končalo z zavzetjem nekaterih važnih postojank. Južno od Mariampola bomo poskušali prodreti sovražniško bojno črto.

Pri Narevu so se nam Rusi nekaj časa ustavljali, slednjič so se pa morali umakniti, ker smo bili v veliki premoči. Armada generala Woytscha je zavzela Lagov in Lugavolo. Lagov leži trideset kilometrov vzhodno od mesta Zwolen.

Severno od Ivangoroda se avstrijske čete še vedno bore ob zapadnem bregu reke Visle. Včeraj smo vjeli 3000 moč in zaplenili enajst strogih pušk. Med Vislo in Bogom se je vnela vroča bitka med rusko armado in četami nemškega generala Mackensena. Jugovzhodno od Lublina Avstriji uspešno prodirajo.

Položaj pri Ivangorodu.

Dunaj, Avstrija, 22. julija. — Avstrijsko vojno ministrstvo poroča:

Zaveznika sta si priborila večeraj zapadno od reke Visle precej uspehov. Nemci so osvojili neko važno rusko postojanko od Ivangoroda. S te postojanke lahko kontrolirajo mesto in precejšen del okolice. Rusi so se umaknili proti Novi Aleksandriji.

Za seboj so zažgali več mest in vasi. Ob Bugu v Galiciji so ogrski polki z naskokom zavzeli mesto Dobrodvor. Ob Zloti Lipi in ob Dnjestrju je položaj neizpremenjen.

Vindava gori.

Berlin, Nemčija, 22. julija. — Iz Libave poročajo, da so Rusi zažgali mesto Vindavo, predno so ga zapustili. Veliko hiš je baje že do tal pogorelo. Od drugod prihajajo poročila, da zasledujejo Rusi isto taktiko kot so jo za časa Napoleonomovih vojn. Za seboj namreč pustijo polja in zažigajo mesta. — Prebivalstvo se z njimi vred umika.

Vindava leži ob reki Vindavi; začetkom vojne je imela 7000 prebivalcev.

Belgijski konzul je zapustil Varšavo.

Washington, D. C., 22. julija. — Ameriški konzul v Varšavi je sporočil danes državnemu departmentu, da je belgijski konzul zapustil mesto in da bo zanprej reševal ameriški konzul vse zadeve, ki se tičejo Belgije in Srbije.

Ruske armade.

London, Anglija, 22. julija. — Odkar so začeli Nemci in Avstrijci z novo ofenzivo na Rusko Poljskem in v Galiciji se z vsakim dnem zmanjšuje upanje, da bi se Rusom posrečilo obdržati Varšavo. Veliki knez Nikolaj Nikolajevič si na vse načine prizadeva preprodi Nemce iz ruskega ozemlja, toda kakor sedaj kaže, se to še ne bo tako hitro zgodilo. Rusi morajo v prvi vrsti skrbeti za to, da se prej umaknejo, predno jih Nemci obkolijo. V okolici Varšave je koncentrirana ogromna sila ruske armade. Nemci prodirajo proti Varšavi s treh strani: od Lomše proti jugu, od Lodza proti vzhodu in od Lublina proti severu. Zadnja armada, ki prodira od Grabovec in Lublina proti severu, bo imela najvažnejšo nalogo. Če se ji posreči, se bo le malenkostni.

Novi napadi.

Berlin, Nemčija, 22. julija. — Turki generalni štab je izdal sledeče poročilo:

Pri Avi Burnu se je vnela vroča bitka, v kateri smo poglavič zavzele nekaj nazaj. V torek so vprizorili zavezniški napad na naše desno krilo pri Avi Burnu, pa niso ničesar opravili. Spretnje vrste njihovih čet smo pokosili s strogimi puškami.

Londonška vest.

London, Anglija, 22. julija. — Francoska admiraliteta naznanja, da vlada ob Dardanelah in na polotoku Galipolis popolen mir. To poročilo se v vsem razlikuje od onega, katerega je izdal angleški vrhovni poveljnik Sir Jan Hamilton. Vojkovodja pravi, da zavezniški še vedno nadaljujejo z ofenzivo ter da so njihovi uspehi z vsakim dnem večji. Angleži so baje odvzeli Turkom veliko strelnih jarkov, francoske baterije so pa napravile precejšno škodo v turškem taboru pri Avi Burnu. Turška artilerija je skoraj neprestano v akciji, toda uspehi, ki jih dosežejo, so le malenkostni.

Municija.

London, Anglija, 22. julija. — Neka tukajšnja brozjavna agencija je dobila iz Aten brozjavko, da je potopil neki angleški podmorski čoln v Egejskem morju štiri turške transportne ladje, ki so imele na krovu 5000 zabojev municije, katere je poslala nemška vlada Turčiji.

Boji v Mezopotamiji.

London, Anglija, 22. julija. — Danes je bilo uradno objavljeno, da so angleške čete zasedle mesto Sukesoh ob Evfratu. — Vest, da so bili Angleži pri Iraku poraženi, ni resnična.

Z zapadnih bojišč. Ostri boji v Alzaciji.

Poroča se, da se vrše ostri boji za posest višin Reichsackerkopf. V dolini reke Muenster.

USPEHI FRANCOZOV.

Francozi poročajo o zavzetju višin pri La Linge ter pri kameno-lomih pri Braunkopf.

Berlin, Nemčija, 22. julija.

V današnjem poročilu nemškega generalnega štaba se glasi, da so nemške čete nadalje napredovale zapadno od Argonov. Med rekama Maas in Mosel so se vršili ostri artilerijski boji. Zapadno od Leintrey se je tik pred nemškimi pozicijami ustavilo francoske naskoke.

V Vogezih so vprizorili včeraj Francozi šest naskokov južnozapadno od Reichsackerkopf, a so jih bavarske čete odbile ter so imeli Francozi velike izgube. Potom protinaskoka so se polastile nemške čete zakopov, katere so pred nedavnim časom izgubile.

Na večer so odbili Nemci neki naskok na Sondernach.

Neki francoski aeroplan je padel vsled učinka nemškega ognja v gozd Paray.

V dolini Muenster se je vršil boj med tremi nemškimi in tremi francoskimi zrakoplovci, v katerem so bili Nemci zmagovalci ter prisilili dva Francoza, da sta pristala v dolini Thann.

Francosko poročilo.

Pariz, Francija, 22. julija. — V današnjem uradnem francoskem poročilu se poroča o ostrih bojih na višinah malega Reichsackerkopf, ki so se vršili v noči od 20. na 21. julij in cel dan pozneje. Nekemu francoskemu naskoku je sledilo devet nemških, v katerih so imeli Nemci velikanske izgube. Francozi so zavzeli v tej okolici zakop na razdaljo 160 metrov. Severno od Muenstra so organizirali Francozi na višinah pri La Linge zavzete pozicije.

Francoški letalci so vrgli včeraj ponoči osem bomb na železniško postajo v Antry.

Par artilerijskih akcij je bilo zaznamovanih v Artois, v Argnih, nadalje med rekama Maas in Mosel ter v okolici Les Eparges. V splošnem pa je bilo na fronti primeroma mirno.

Kanadski stotnik tat.

London, Anglija, 22. julija. — Danes so zapli Johna McCarreya, kanadskega stotnika, ki je obtožen, da je ukradel pet tisoč dolarjev. V kratkem se bo moral zagovarjati pred sodiščem.

Dementirana vest.

Haag, Nizozemsko, 22. julija. — Po Parizu se je včeraj razširila vest, da sta odstopovala dva odposlanca turške vlade proti Ženevi, da bi se začela pogajati z zastopniki zaveznikov. Tukajšnji turški poslanik je danes to vest odločno dementiral.

Napad na Sebastopol.

Berlin, Nemčija, 22. julija. — Nekemu tukajšnjemu časopisu so sporočili iz Bukaršta, da je zapovedal gubernor ruskega mesta Sebastopol civilnemu prebivalstvu takoj odstopovati v notranjost dežele.

Gubernor se najbrže boji napada turškega brodograja.

Delavci zahtevajo počitnice.

London, Anglija, 22. julija. — Dela ob Clyde bodo zopet ustavljena vsled tega, ker nočejo pustiti delavci njih letnega dopusta, ki je trajal preje dva tedna, a se ga je hotelo skrajšati na en teden. Včeraj je prišlo na delo kom 10 odstotkov delavcev.

Samomor.

V newyorškem mestnem delu Bronx se je včeraj zastrupil 32-letni Max Morris, prodajalec zlatnine. Umrl je je še prej, predno so ga prepeljali v bolnišnico. Zakaj je šel prostovoljno v smrt, se dosedaj še ni dalo dognati.

Poslanica na poti.

Odločitev leži sedaj v rokah nemške vlade — Prekinjenje vseh nadaljnjih pogajanj.

Washington, D. C., 22. julija. Tretja ameriška poslanica, katere je smatrali za zadnjo besedo Združenih držav glede vojevanja s podmorskimi čolni, se nahaja na poti v Nemčijo ter bo dospela danes zvečer ali jutri zjutraj v Berlin.

Poslanico se je odposlalo malo pred polnočjo, po kabinetni seji ter bo prišla v Berlin preko Londona in Kodanija. Vsebinsko poslanica se je smatrala za največje tajnost od strani uradnikov. Kljub temu pa se je zaznalo, da je po novila vlada svoje zahteve glede "Lusitanije" ter izjavila, da bi smatrala ponovitev takih slučajev za "neprijetno dejanje".

V teh dveh besedah leži vsa teža in sila zadnje poslanice in celo v vladnih krogih so radovedni, kakšen utis bo napravila v Berlinu. Vsak si je na jasnem, da bi prisilila ponovitev takih slučajev vlado do dejanj, ki ne morejo pomeniti drugega kot vojno.

Demonstracija žensk.

Na dunajskem dvoru se je zbralo na tisoče žensk, ki so demonstrirale za povratek miru.

London, Anglija, 22. julija. — "Standard" prinaša opis čudne mirovne demonstracije, ki se je baje završila na Dunaju.

Demonstracija se je vršila v nedeljo dne 27. junija in sicer v tranjosti dunajskega dvorca, kjer so se zbrale ženske v žalnih oblekah ter napolnile notranje dvorice. Brez posebnega znaka so prišle demonstrantke s treh različnih strani v dvorec ter namah napolnile dvorice. Slišati je bilo kliče: — Mi hočemo mir! — Hočemo, da se vrnejo naši možje! — Hočemo kruha in dela!

Nikdo ni vedel, kaj naj se stori. Konečno pa je baje stopil stari cesar na balkon ter imel govor, v katerem je pozivljaj ženske, naj se nadalje trpe za Avstrijo. Zagotavljal je, da bodo velike žrtve dovedle do zmage.

Razmere na Blackwells Islandu.

Komisija za pregledovanje jetnišne je začela včeraj preiskovati razmere na Blackwells Islandu v New Yorku. Komisija je zaslišala korekcijsko komisarko Katarino Davis, ki je izpovedala, da je dobil paznik Hayes, ki je s kaznjenci grdo postopal, trimesečni dopust. Kot prva priča je nastopil dr. Louis Effler, zdravnik v kaznišnici. Konstatiral je, da je v zadnjih osemnajstih mesecih zblaznelo 32 kaznjencev. Skoraj pet odstotkov kaznjencev je bolnih na pljučih. V bolnišnici jih ne pošljejo prej, predno niso popolnoma onemogli. Kaznjence Robert Stanley je izpovedal, kako znanje v zavodu kaznovati z vodo. Ko se je nekoč nekaj pregrešil proti hišnemu redu, so ga slekli do nagega in začeli brizgati z vodo, ki je imela okoli petdeset funtov pritiska. Ko je bila ta kura končana, so ga prav pošteno pretepli.

Zaslišanje se bo jutri nadaljevalo.

Prekinjenje diplomatskih odnosov med Turčijo in Italijo.

Rim, Italija, 22. julija. — Diplomatični odnosi med Italijo in Turčijo so tako napeti, da je pričakovati vsaki trenutek prekinjenja. Listi v Carigradu so pričeli z veliko protitalijansko propagando, ki je najbrž zasnovana od vlade. Vsaki dan prihajajo poročila o velikih zmagah Avstrijev nad Italijani in ne upošteva se protestov italijanskega poslanika.

V Smirni je pridržanih 400 italijanskih rezervistov pod pretezo, da se je proglášeno vojno stanje in da se je vsled tega prekinilo s potniškim prometom. Na isti način se je pridržalo druge Italijane, ki se nahajajo v Mali Aziji, v Siriji in Arabiji. Pridržalo se je tudi 250 menihov in nun, ki se nahajajo v Palestini.

Louis Botha.

Capetown, Južna Afrika, 22. julija. — Danes je dospel sem ministrijski predsednik Botha. Kjerkoli se je prikazal, so ga ljudje navdušeno pozdravljali. Vse mesto je bilo v zastavah. Ob vladni palači je bilo razpostavljenih 60 tisoč šolskih otrok, ki so peli narodno himno.

Z italijanske fronte. Gorica in Tolmin obkoljena

Iz italijanskih poročil je razvidno, da je v kratkem pričakovati padca Gorice in Tolmina.

PRESENEČENI AVSTRIJCI?

Konflikt na kraški višini se je razvil v veliko bitko. — Plava v rokah Italijanov.

Rim, Italija, 22. julija. — Položaj na avstrijski meji se razvija tako, da je Gorica skoro obkoljena in da postaja situacija za Avstrije vsaki dan opasnija. Italijanske čete prodirajo brez prestopa in Avstrije se umikajo na celi črti. (To je navadna laž. Kaj so že dosegli?)

Kot Gorica, ki leži južno, je praktično (!) obkoljen tudi Tolmin na severu, ki je velike strategične važnosti. Strategiki generala Cadornes se je posrečilo (!) obkoliti v istem času Gorico in Tolmin.

Tekom preteklih noči se je vršila med sovražnimi armadama ostra bitka. Kljub ostrim naskokom Avstrijev (torej napadajo Avstriji in ne Italijani!) so vstrajale italijanske čete v svojih pozicijah in proti jutru so napredovale v bližini Plave, kjer se je Avstrije prisililo, da so se umaknili.

Izjavili so se vsi poskusi Avstrijev, da preprečijo obkoljenje prvotnih pozicij.

Ofenzivno gibanje.

Italijansko vojno ministrstvo je izdalo sledeče oficijelno poročilo: — Situacija na Tirolskem, v Trentinu in v Karnskih Alpah je neizpremenjena.

Ob Soči se razvija naše ofenzivno gibanje na celi fronti od Krna pa do kraške višine.

Kljub ostrim naskokom sovražnika se nam je posrečilo vstrajati v vseh zavzetih pozicijah. Iz poizvedovanj zrakoplovcev je razvidno, da dobiva sovražnik velika ojačenja ter da utrjuje neprestano svoje pozicije.

Bitka pri Gorici.

Videm, Italija, 22. julija. — Bitka pri Gorici in na kraški višini zavzema vedno širše dimenzije. Iz smeri Gradiške in Kormina naskakujejo Italijani višine pri Podgori in Sabotino, ki obvladuje Gorico kljub temu, da leže na desnem bregu Soče. Kljub ostrim naskokom Avstrijev vstrajajo Italijani v Plavi ter počasi napredujejo v smeri proti Sveti Gori. Te višine tvorijo največje utrdbe Avstrijev pred Gorico.

Podgora je utrjena s petimi forti, ki so opremljeni z dalekosežnimi topovi, segajočimi prav do Kormina.

Narod mora plačati stroške.

London, Anglija, 22. julija. — Ministrski predsednik Asquith je danes namignil deputaciji londonskih trgovcev, da se bo razširilo dohodninski davek in razpisalo nove indirektno davke, ker mora živeča generacija plačati del vojnih stroškov.

Proti prohibiciji in proti vojni.

Franklin, N. H., 22. julija. — Na letni konvenciji državne Federacije of Labor sta bili enoglasno sprejeti dve resoluciji. V resolucijah prosijo delegati predsednika, da naj bo odločno proti prohibiciji in da naj z vsemi silami dela na to, da se Združene države ne bodo umešale v vojno.

ROJAKI POZOR!

Banda newyorških sleparjev je zopet na delu. Ti ljudje vam v svojih cirkularjih obljubujejo vse mogoče stvari, samo, da bi jim sedli na limanice. Razširjajo tudi neki slovenski list in delajo potom njega reklamo za svoje podle in sleparske namene. Kdor dobi kak cirkular, naj ga vrže v peč ali naj ga pošlje nam. — Bratje Hrvati so imeli s temi ljudmi že briske izkušnje, ker so jih oslepili za težko prislužen denar. Rojaki pazite, da tudi vas ne oskubijo.

Vlada v skrbeh.

Vsled stavk v zveznih delavnicah in drugod je prišla vlada v velike neprimike.

Washington, D. C., 22. julija. Uradniki sedanje administracije postajajo vedno bolj vznemirjeni radi situacije na delavskem polju in vsa sredstva, ki so vladi na razpolago, se bo uporabila, da se dovode do sprave pri stavkav v Bayonne, N. J., Bridgeport, Conn. in v vladni ladjedelnici v Washingtonu.

Na prošnjo šerifa iz Jersey City je povelil pomožni delavski tajnik Densmore John Moffitt-a iz Jersey City in James Smith-a iz Pennsylvonije, naj skušata dovesti do sprave med delavci in Standard Oil Co. Iste korake se bo uveljavilo do Bridgeport ter salsalo dovesti do miru med delavci in Remington napravami.

Danes se je zopet javilo, da bodo prenehali delavci v vladnih ladjedelnicah v Washingtonu z delom, če se takoj ne razveljavijo znižanja plače. Če bo v resnici prišlo do stavke, se bodo slednji pridružili tudi delavci v drugih vladnih ladjedelnicah.

Obtoženi veleizdaje.

Propaganda za mir je privedla 4 Francoze pred vojno sodišče vsled obtožbe veleizdaje.

Pariz, Francija, 22. julija. — Štiri osebe, katere označuje policija kot anarhiste, se je stavilo danes pred vojno sodišče, kjer se bodo morali zagovarjati na obdolžbo, da so razširjali veleizdajalsko literaturo. Obtoženi so 60-letni milijonar Prouvoit, sociolog in pesnik Hureau ter gospod in gospa Donnider.

Obtožnica se glasi, da so razširjali imenovani potom pošto letake, v katerih se dolži vlado, da razširja napačna poročila. Nadalje se pozivlja vojake, naj pobežejo in druge ljudi, naj nastopijo za mir.

Stroške cele kampanje je nosil Prouvoit.

Bombaž je važen faktor.

Državni departmet, angleško poslanstvo in angleška vlada se pečajo z vprašanjem, kako urediti trgovino z bombažem, da bi se mogli oprostiti sadike na jugu svojega pridelka ter tudi preprečiti morenaga padea cen po letošnji letini. Angleška vlada skuša najti izhod, ker uvidi, da bi prišlo do napetih razmer med Anglijo in Združenimi državami, če bi nastopile na tržišču z bombažem kaotične razmere. Vprašanje upajo rešiti tekom šestih tednov.

Denarne pošiljke v Avstrijo.

Denarne pošiljke v Avstrijo bodo sprejemali kljub vojni a Italijo, pošta gre nemotljeno preko HOLANDIJE in SKANDINAVIJE.

Dobili smo brzojavno poročilo, da se denarne pošiljke kakor tudi pisma ne morejo več izročati naslovniku v južnih Tirolah, na Goriskem, Primorskem, za TRST, ISTRO in DALMACIJO. — Za KRANJSKO, spodnji ŠTAJER in druge notranje kraje pa posluje pošta kakor prej.

Od tukaj se vojakom ne more denarja pošiljati, ker jih vedno prestavljajo, lahko pa se pošlje sorodnikom ali znancom, ki ga od tam pošljejo vojakom, ako vedo za njegov naslov.

Denar nam pošljite po "Domestic Postal Money Order", ter priložite natančni Vaš naslov in one osebe, kateri se ima izplačati.

Cene:

K	\$	K	\$
5....	.80	120....	19.20
10....	1.60	130....	20.80
15....	2.40	140....	22.40
20....	3.20	150....	24.00
25....	4.00	160....	25.60
30....	4.80	170....	27.20
35....	5.60	180....	28.80
40....	6.40	190....	30.40
45....	7.20	200....	32.00
50....	8.00	250....	40.00
55....	8.80	300....	48.00
60....	9.60	350....	56.00
65....	10.40	400....	64.00
70....	11.20	450....	72.00
75....	12.00	500....	80.00
80....	12.80	600....	96.00
85....	13.60	700....	112.00
90....	14.40	800....	128.00
100....	16.00	900....	144.00
110....	17.60	1000....	160.00

Ker se cene sedaj jako spreminjajo, naj rojaki vedno gledajo na naš oglas.

TVERDA FRANK SAKSER, 82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Situacija v Mehiki. Carranzovo stališče.

Vsaka država, ki hoče biti v zvezi s Carranzom, mora imeti v Vera Cruzu svojega zastopnika.

GENERAL CALLES.

Med Mexico City in med drugimi mesti so prekinjene vse zveze. — Poročila so zelo pomanjkljiva.

Washington, D. C., 22. julija.

General Carranza je danes naznanil, da se ne bo pogajal z nobeno državo, ki nima v Vera Cruzu svojega zastopnika. Skoraj vse države imajo svoje diplomatske zastopnike v glavnem mestu Mehike. Dosedaj se še ni moglo dognati, če jih bodo poslale v Vera Cruz ali ne. Carranza hoče na ta način dognati, če ga ostale vlade upoštevajo in če mu bodo šle na roko v slučaju, da bo začel kako veliko akcijo. Vojaska situacija v Mehiki je sedaj tako napeta, da mora nastopiti vsak hip odločitev.

Glavno mesto Mehike je popolnoma odrezano od celega sveta. Tudi za generala Gonzaleza se ne ve, kje se nahaja. Najbrže se bori z Villovim generalom Natero.

Državni departmet je dobil danes poročilo, v katerem naznanja, da bodo Carranzove čete v teku enega tedna zopet zasedle glavno mesto Mehike.

Nogales, Ariz., 22. julija. — General P. Elias Calles, Carranzov poveljnik v državi Sonori, je sporočil, da bo obkolil čete generala Maytorene, ki se nahajajo v Nogales, Sonora. Callesovi vojaki so ustrelili pri Canaleji šestdeset Villovih vojakov, ker so ropali po okoličih.

Laredo, Tex., 22. julija. — Potniki iz Monterey pripovedujejo, da se vrše vsak dan spopadi med Carranzovimi in Villovimi četami pri Icamole. Ti spopadi so le predznak velike bitke, ki se bo v kratkem začela v tamošnji okolici.

Odsklonitev ponudbe za izdelovanje municije.

Bufallo, N. Y., 22. julija. — Republic Metal Ware Co. je odklonila \$80,000,000 obsegaajoč kontrakt za izdelovanje patronov za zavezniške. Ravnatelj družbe je objavil, da so se večje dolžnosti kot nabiranje velikega dobička.

Pozor, pošiljatelji denarja!

Denarne pošiljke v Avstrijo bodo sprejemali kljub vojni a Italijo, pošta gre nemotljeno preko HOLANDIJE in SKANDINAVIJE.

Dobili smo brzojavno poročilo, da se denarne pošiljke kakor tudi pisma ne morejo več izročati naslovniku v južnih Tirolah, na Goriskem, Primorskem, za TRST, ISTRO in DALMACIJO. — Za KRANJSKO, spodnji ŠTAJER in druge notranje kraje pa posluje pošta kak

Kosovo.

Spisal dr. **Miko Zupanič**, Slovenec iz Kranjskega, član Jugoslovanskega odbora v Londonu.

London, 28. junija 1915.

Danes je bila v tukajšni pravoslavni cerkvi služba božja (requiem), pri kateri so bili navzoči člani srbskega poslanstva in "Jugoslovanskega Odbora". Molilo in pelo se je v spomin junakov, ki so pred 536-letimi leti (toraj na Vidov dan leta 1839) padli v bitki na Kosovem polju, braneci domovine in sveti križ. In povsod, kjer biva naša bratja Srbi, povsod kjer se srbsko govori, bodisi v Belgradu, bodisi v kaki pastirski vasi v Črnigori, povsod se spominja narod eveta mladosti, ki ga je na oni črni dan posekala kriva turška sablja.

In še iz enega vzroka je treba govoriti v Londonu o Kosovu. Takaj je namreč jugoslovanski F. D. I. A. Ivan Meštrovič iz Dalmacije, razstavil v "Victoria and Albert Muzeju" večji del svojih mramornih in bronastih kipov, ki jih angleški svet z občudovanjem ogleduje. Tipi junakov in misli, ki jim je dalo dleto Ivana Meštroviča vidno plastično obliko, zajeti so največ iz pesmi o kosovskih bitki. Tu vidiš Miloša Obilića, ki je kakor kak grški polbog dvignil krepko desnico na zatiralec domovine. Dalje sreča obiskovalec razstave: banovica Strahinja, Srdja Zlopogledja, Kraljevića Marka na besnem šarcu ter razne zagonetne sfinge, simbole (podobne) tajne moči krvi in duha pri Jugoslovanih. Trpka je bol kosovskih vdov, žalujočih za možni, vdov, ki venejo in ginejo kakor rože, katerim zmanjka rose. Kakor nikdo do sedaj, umel je Meštrovič izvesti oblike in čustva iz trdega, nemega in nerodno čokatega kamna. Meštrovič je prvi zmagalec in triumfator nad kamnom in bronom, saj so mu ti trdi elementi poslušni do najmanjše nijanse njegove volje in čustva.

Meštrovič pa ni samo kipar, on je tudi arhitekt. Hram, v katerem bi se imeli postaviti njegovi kosovski kipi, je sam zamislil in stoji v lesu izrezan na ogled obiskovalcem razstave. Ivan Meštrovič doživel je v Londonu trijumf, kakor še noben upodabljač umetnik na svetu. Dolge kolone se piše o njem po londonskih časopisih in sedaj, ko pišem te vrste, prodrlo je Meštrovičevo ime tudi v druga mesta angleških pokrajin.

Kosovo in osvetniška kosovska misel dvigala je preko pol tisočletja srbska srea, dokler niso junaki sinovi Šumadije osvobodili z lastno pestjo osredje Jugoslavije — današnjo Srbijo. Kosovo in kosovske nesmrtni pesmi bile so tudi Ivana Meštroviču čudotvorni studenec, iz katerega je zajel kristalnotvornih moči za vtelesenje potencialnih vpadabljačih sil, ki zaprte spijo v pelazgijski primesi naše krvi.

Kosovo je naposled združilo tega leta v Londonu živeče Jugoslovane ob 536-letni obletnici, da so sli skupno v božji hram in molili za pokoj duš junakov, ki so izdihali na bojem polju v obrambi zemlje Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Sledeče vrste naj v kratkem povedo, kaj je zgodovinska podlaga narodnemu izročilu (tradiciji) o Kosovu in v čem znači kosovski dan peripetijo in tragedijo srbskega naroda.

Srbom ali Srbo-Hrvatom svet ne posvečuje toliko zanimanja, kolikor ga bi zaslužil ta narod po svojih delih v preteklosti in sedanjosti. Danes štejejo Srbo-Hrvati okroglo 10.000.000 duš, kar znači da so večji in mnogobojnejši narod nego n. pr. Grki, Bolgari, Madžari, Čehi, Danci, Švedi, Norvegi, Holanci, Portugaleci. Čudno je, da Evropa nekaterim teh manjših narodov poklanja več znanja nego Srbom! Da, tako je, in to popravici. Ali nastopi vprašanje, zakaj? Da-li morda zaradi tega, ker so drugi narodi po rodu in krvi bolj sposobni za napredovanje v prosveti, ali kako pravzaprav? Ne, stvar ne stoji nikako tako; kajti mnogobrojne klasične narodne srbske pesmi kakor tudi patrijarhalna morala, ki še živi pri srbskih zadrugetih, in vodi srbsko armado poslednja tri leta od zmage do zmage, dokazuje, da je mogoče Srbe primerjati samo s starimi Grki herojske dobe. Če se je Goethe čudil lepoti srbskih narodnih pesmi, če je Nemece Grimm svetoval Evropi, naj se uči srbski zaradi srbske narodne pesmi, pomeni to, da spijo v srbskem narodu velike duševne sile, samo se niso mogle še do danes razviti. Skozi stoletja so bili časi neugodni za razvoj potencialnih moči in Srbi so se morali boriti za najprimitivnejše potrebe življenja, da, za golo življenje, med tem ko so drugi evropski narodi na zapadnem severu mirno živeli. Kulturno življenje Srbov bilo je s prihodom Turkov v bitki na Kosovem polju (1389) katastrofalno prekinjeno in potlačeno. Narod se je moral vrniti v herojsko primitivnost vsled neprestanih borb s krvoločnimi Turki, namesto da nadaljuje začetke višje kulture in civilizacije ter doživi repesanzo kakor evropski zapad.

Ako pogledamo v srbski zgodovini samo eno generacijo nazaj pred kosovski bitko, vidimo, da se je tedaj nahajala srbska monarhija Nemanjičev na vrhuncu politične moči in kulturnega razvoja. Na prestolu je sedel car **Stefan Dušan "Silni"** (1331—1355), ki ni bil le po imenu ampak v istini car Srbov, Grkov in Arbanasov. Leta 1346 dal se je v Skoplju kronati za carja potem ko je ustanovil samostojno srbsko-pravoslavno cerkev in srbski patrijarhat v Peči. Njegova država je dosegala do reke Meste v Trakiji do sinje Adrije, tako da je bil Epir srbski in da je plapolala srbska zastava tudi v Avloni, Kanini in Draču, ki so ga ravno te dni zopet Srbi zavze-li (8. jul. 1915). Na severu je bila meja države Dunav in Sava, na jugu pa Egejsko (Belo) morje. V njegovem času je bila centralizacija in vladarska avtoriteta zelo velika in separatične težnje v državi podrejene so bile občin koristim, kar se je tudi s tem pospeševalo, da je Dušan morda čutil stare običaje in zakone svojih podložnikov ter si tako pridobil zvestobo svojih narodov. V svoji politiki glede kulture se je Dušan odlikoval posebno s tem, da je uvaževal veroizpoved svojih katoliških podanikov. On je živel v pri-jateljjskih razmerah s papežem Innocencem IV., ki je poln le slut-nje spoznal turško nevarnost ne le za pravoslavni svet na evropskem Jugovzhodu, ampak za celo krščanstvo in je energično pri-pravljjal organizacijo za obrambo svete vere.

S tem, da je Dušan ustanovil samostojno srbsko-pravoslavno cerkev in se emancipiral od Bizanca, si je nakopal mržnjo grškega patrijarhata, ki je izrekel prokletstvo nad njegovo glavo.

Tedanje kulturno delovanje Srbov najlepše slika "Zakonik blagovernega cara Stefana", ki je bil leta 1349. slovesno objavljen in ki daje carju Dušanu pravo, da se ga more šteti med najodločnejše vladarje njegove dobe.

V tem zakoniku so opisani starodavni običaji, zakoni in običajno pravo, ali pod vplivom bizantinskega zakonodajstva.

Bizane je namreč zelo vplival na celokupno prosvetno, cerkveno vojno in državotvorno življenje v srbski monarhiji ne samo v Dušanovem času, nego v celi epohi vladanja Nemanjičev. Treba je pač pripisati prirodni nadarjenosti in zmožnosti prilagodenja srbskega naroda, da je njegova srednjeveška kultura dosegla svoj višek v dneh **Stefana Nemanje** (1200) in njegovega predzadnjega potomca **carja Dušana**. Obranili so se razni spomeniki iz te slavne dobe. V prvi vrsti je treba navesti spomenike **srbske cerkvene arhitekture** in slikarstva iz srednjega veka. Narodni umotvori se odlikujejo po svojih etičnih in estetičnih vrednotah in so biser v narodni poeziji ee-lega sveta. Kar se tiče literature, je bila Srbija v času Nemanjičev središče jugoslovanskega književnega delovanja na Balkanu, ki se je prej negovalo v Belgiji do propada prvega cesarstva (1018).

(Konec prihodnjic.)

Zgodbe o kovačih.

Po vaški kroniki spisal **I. E. Rubin**.

(Konec.)

Taki časi so se začeli.

In prišle so ženske-starke in so pravile, da je hodil svoje dni sam škrt v podobni kovači po svetu, da je lažje zapeljeval ljudi, da je motil mlade, neizkušene duše in niti prepričal po hišah. In druge so pravile o tujih ljudeh, ki prihajajo in odhajajo ter so celi vasi v ne-srečo. In pripovedovale so o raz-nih nepotnikih, ki so jih bile vide-le same, ali pa so bile o njih sliša-le od svojih mater. Tako se je mno-govo govorilo o kovaču. A kovač ni slišal nič. Zgodaj zjutraj je delal v kovačnici, opoldne je počival v senci in delal je do poznega večer-a. Žganje je pil, kakor vsak kovač. Zvečer je posedel z možni v krčmi in se je z njo modro po-govoril, tako da so prikimali in pritrdili, da je novi kovač vreden prejšnjih kovačev in da se spozna po svetu. Spal je v kovačnici, niti spati ni hotel drugod. Ni bilo to možno po godu.

"V bajti bi moral spati", — so menili.

"A tam so Kovačevi, kam hoče-mo z njimi?"

Kovač ni hotel. Ležal je zvečer včasih pred kovačnico in potem je izginil.

In vrislo je tako, da so hodile mlade vaščanke raimo kovačnice z radovednimi očmi. Niso bile še pozabljene stare pripovedke o kovačih in že so so hodile mimo in gledale, kaj dela mladi kovač. In prišlo je ženskam na misel, da je Maja stara šestnajst let in da se bajta drži kovačnice.

"Pomislite, in Elija mu je ime in tu je človek je", so govorile ti-ho.

"In kovač povrh!"

"In ona Kovačeva, ko ima že v krvi..."

Tako se je vzmernilo Selišče. Gospodarji so hvalili kovača, niti slišali niso, kaj pripovedujejo ženske. In septetale in govorile so boljbolj, kajti Kovačevi so sme-li v kovačnico, pritiskali so meh in podajali kladiva, zvečer pa so prišli na prage sest.

"Delat naj bi šli, kovač je lah-ko brez njih. In celo ona, Marja, se je polenila, doma poseda in v kovačnico pride, kadar ni nikogar tam. Pravi, da pride po otroke, a vsak lahko ve, zakaj pride. In zakaj se kovač igra s Kovačevimi otroki, za druge pa se niti ne zme-ni? Poznamo kovače. In vas jih mo-ra rediti in delati nočejo..."

Sneg je padel po deželi in deže-la je bila vsepovsod bela. Kmetje so zapustili polja in se zapirli v ko-če. Zavila je burja in starci so za-čeli ob peči misliti na kožuhe.

In zgodilo se je, da so neko jutro Kovačevi pribežali k sosedu Ka-farju. Pozabili so bili čisto na nje in skoraj bi bili zmznili. Pa sosed Kafar se je razjezil in jih zapodil. Pobegnili so v druge hiše.

"Zmznili bodo", je padlo ne-kemu v glavo.

"Ah, ne bodo, saj imajo bajto, drv naj naneso, zakurijo naj", so govorili drugi.

In pri tem so se spomnili tudi na kovača. Bali so se, da jim bo zmznil pozimi v kovačnici, kajti za zimo bo prišla pomlad in bodo potrebovali kovača, bogve če bi medtem prišel zopet drugi.

Sešli so se možje in se posveto-vali. Težko je bilo resno pre-mišljati o vsem tem. Hoteli so kova-če poslati po hišah, toda po hišah hodijo samo berači, ne delavni lju-dje, in razliali bi morda kovača.

In našel se je med vaščani moder starec in je svetloval tako:

"Za kovače moramo skrbeti, za vse, tudi za onih šest. Bodi sku-paj, kar vkup spada. Prebiti daj-mo kovačnico, da bo iz nje prehod v bajto; dobro se zakuri peč in bo grela na obe strani." Dolgo so se premišljali in so videli, da ne gre drugače. Poklicali so zidarja, da bi prebil vrata med kovačnico in bajto.

Zbrali so se vsi Kovačevi v ko-vačnici, da bi videli, kako dobi bajta nova vrata. Tudi kovač se je ozrl. Bilo mu je vseeno, kaj de-lajo v kovačnici.

A prišle so ženske in so zagnale velik krič. Očitale so jim tako:

"Neumni ste in brez pameti, vi, ki se imenujete možje. Ni dovolj, da je bila bajta že zdaj blizu ko-vačnice, še vrata naredite med o-bojim, da bo še bliže. Ali ste s sle-poto udarjeni, da ne vidite, kako hodi Marja zamišljeno okoli ko-vačnice, otroci pa so v kovačnici, kakor bi bili doma. In kovač Elija je mlad in lep. Črno poraščen je in

nosi se pametno, a svetle so nje-gove oči, da se jih boji vsak."

Sešli so se zopet na večer k naj-starejšemu vaščanu, ki je imel tu-di pri županstvu besedo, posedli so po klopek okoli peči in okoli mize. Prižgali so si pipe n so na-polnili vso hišo z dimom. Govorili so o vsem mogočem, kakor je to navada, dasi so vedeli, da so prišli vkup zaradi Kovačevih. — Dolgo ni hotela beseda priti do njih. In ko je bila že pozna ura, je poprijel star sosed besedo in je vprašal:

"Torej, kaj bomo s kovačnico?"

Vsi so obmolknili takoj.

"Mi kovača potrebujemo", je pravil nekdo, "obdržati ga mora-mo in mu dati gorkote in strehe. Ločiti pa se mora slama od ognja, tako me razumejte."

Možje so se zamislili. Vsi so vi-deli, da je res tako. Premislili so bili že zdavnaj vse, in ko so uga-nili tako, kakor so mislili, da bo prav, je bilo napaka. Samo zato so take težave s kovačem, ker ni domač. Ko bi bil domač, bi imel svojo hišo v Selišču. Sedaj pa je tuje, nikjer doma, samo v kovač-nici. In ko bi bilo že zdavnaj dru-gače, ne bi bilo treba sedaj rediti šest Kovačevih. Takrat je vsem prišla misel, da bodo dali človeka iz vasi učiti za kovača.

In vstal je Kafar, ki je imel kaj-žo v vasi, in je rekel:

"Zadosti bodi premišljevanja. Jaz dam kovaču stanovanje v svo-ji hiši pa konec besedi."

Vsi so obstali, kajti niso vedeli, da je Kafarju žena tako naročila; tudi niso pomislili, da ima Kafar hčer in drugo. Zato so se posmeja-li zadovoljno in se rekli:

"Je že prav, pa naj gre k te-bi."

Veseli so bili, da se je stvar ta-ko iztekla, da ni bilo treba še na-prej premišljati. Samo eden njih se je spomnil, da bo kmalu zime konec in da morda kovač ne bo ho-tel iti h Kafarju. A razjezil se je Kafar in rekel:

"Storite, kar hočete, pri tem ne sme ostati, da bi se delalo pohuj-šanje in da bi ženske govorile, da ne vemo, kaj je prav."

Vsi so pritrdili njegovim besed-am.

"Če pa ne bo kovač hotel iti, pa naj gre drugam", je še pride-ljal Kafar.

Pa so možje zopet premislili vse, kar so že tolikrat premisljali. Naj-starejši, ki je imel pri županstvu besedo, si je z majolasto ruto brisal pot z lice.

"Izpreniti se mora, tako je, jutri mu povemo, kaj in kako je pri nas."

Oddahnili so se vsi in so pri-žgali pipe, ki so bile ugasnile, ker so med premišljevanjem pozabili na nje.

Zadovoljni in veseli so odšli do-mov.

Kafar je imel kajžo poleg ko-vačnice, zato se je zdelo vsem prav, da se je tako sklenilo. Prišli so drugo jutro v kovačnico in pove-dali kovaču, kako in kaj hočejo. A kovač — kakor da ni nič slišal. Posvetile so se mu oči in je koval dalje.

"H Kafarju pojdeš", mu je de-ljal starec in si prikimal iz zado-voljivosti.

"Zakaj pa onih iz bajte tam no-čete? One zebe, mene ne", je od-govoril kovač; možje so ostali in pomislili.

"Kaj oni, kaj Kovačevi, kaj nam delajo, da bi skrbel zanje?" je rekel Kafar.

"Tako je", so pritrdili drugi in so molčali nekaj časa.

In ojunail se je eden iz njih in rekel:

"Mi pa tako rečemo: besedi ne maramo v vasi. Za dobro ime gre. Kdor noče tako, mu je odprta pot, od koder je prišel."

Kovač je koval dalje, kakor da ni bil slišal, a slišal je bil dobro in je razumel.

"Tako je", so pritrdili drugi.

"nam nočemo, da bi kdo jemal do-bro ime."

"Če pa tako ne", je pride-ljal Kafar, "pa naj gredo oni iz bajte, kamor hočejo."

"Tako je, zdaj pa stori, kar ho-češ", so pritrdili drugi. In možje so odšli razjarjeni. Zdelo se jim je, da niti niso na svojem gospo-darji, zato so se jezili.

"Poglejte, pritepenici nas bodo pogaali", so govorili med seboj.

"Tako je, ker smo predobri."

Nihče se ni poslej več zmenil za kovača, tudi delat mu niso nosili. Smo ženske so vedno govorile. In nastala je v vasi velika vojna: eni so hoteli pogneti kovača po svetu, drugi pa so se bali pomladi in so govorili modro.

Utihišlo je kladivo v kovačnici. Vsega je zmanjkalo kovaču: oglja, dela in železa. Odšel je podnevi v sneženi gozd in je nabiral drva, da je zakuril v kovačnici. Tudi Ko-

vačevi so hodili v gozd. Posedali so v tihi kovačnici in kurili ogenj. A prišel je čas, ko niso imeli kaj jesti, in oditi so morali po hišah. Tudi kovač je prišel brez denarja v krčmo. Kazali so s prstom za njim.

Zbrali so se tisti čas možje in se posvetovali, kako bi pognali ljudi iz kovačnice in iz bajte. V vasi je živel star stric, dober člo-vek, razumen po letih in moder v svetu, tam za Krimom. Rad je imel kovača in sta pila skupaj, kadar je prišel v krčmo. In kovač mu je pripovedoval o tujih ljudeh, o daljnih deželah, o velikih mestih. Zato je stric rad imel kovača. In ko sta prišla v krčmo skupaj, je rekel stric kovaču:

"Razumeti moraš, brat, zakaj je tako pri nas. Nisi ne prvi ne zadnji. Vemo, kako je, kadar žen-ske govorijo. Kafar ima hčer, in ta-ko je pri hiši. Ti pa, brat, bodi pameten." In ko so se zopet sešli možje, je prišel stric mednje in je razsodil tako:

"Kaj hočete kovaču, kdaj ste še imeli enakega? V Nemeih je bil in v Lahih in celo dol v Turke poj-de. Imeniten človek bi bil, ko bi imel srečo. In zato je tako pri nas, ker ženske govorijo. Vsi skupaj ste samo toliko kakor Kafarica."

Razjezili so se možje, da bi bili skoraj planili po stricu. On pa je vstal mirno in še odšel.

Drugi dan je spravljal kovač svoje reči. Kovačevi so stali oko-li in gledali žalostno. Kam pojde-tja po svetu? Tudi oče njihov, pravi-jo, je šel tja. Kaj more biti tam v svetu? In rodila se jim je v sr-cu želja: iti po svetu, daleč, da-leč, naprej, vedno dalje. Prišla je tudi Marja v kovačnico. Dolgo že ni bila notri. Sedla je na nakova-lo in zajokala. Pokrila si je obraz z rokami.

"Kam pojdeš in nas zapustiš?"

Tudi drugi so začeli jokati.

Prišla je Kafarica na prag in tudi druge ženske so se nabrale:

"Me smo vedele, kako je. Le jo-kaj." Uprle so roke v boke in se suvale. Prišli so tudi možje in so pogledali v kovačnico:

"Greš torej? Redili smo te in zdaj, ko je čas delati, greš. Le poj-di."

"Naj gredo pritepenici, da bo mir po vasi."

Kovač ni rekel ničesar. Cula je bila velika, kakor, ko je bil prišel. Palica je bila ista. Stopil je k Ma-riji in jo prijel za roko.

"Pojdite z menoj, otroci, velik je svet", je rekel.

Vsem šestim so od vselej zaža-rele oči. Obekli so vse, kar so imeli. — niti cule jim ni bilo tre-ba. Prišel je tudi stric iz vasi, po-stal je pred kovačnico in mu je bilo žal kovača.

"Greš, brat", je rekel: "prav, niti dihati se ne da na Selišču. — Velik je svet in prostoren. In vsi gredo s teboj. Prav!" In je odšel, da bi si otnil skrivaj solzo.

Tako so odšli kovači v svet. Ce-la dolga procesija je bila: kovač Elija, Marja in potem pet po vrsti. Ozrli so se nazaj po kovačnici in po bajti poleg kovačnice. Marja je zajokala in drugi za njo. Kdo ve, zakaj se jim je storilo inako. Nič niso bili zapustili tam. Vaščan-ke so stale tam in gledale za nji-mi.

Odšli so dalje po sneženih po-ljih v daljni svet.

Vaški možje so se sešli in so se opomnili, da bo prišla za zimo po-mlad in bodo potrebovali kovača. Vaški stric je odšel v krčmo in je pil od žalosti.

Po svetu so odšli kovači in so sanjali o kovačnici in o bajti po-leg nje in vabilo jih je nazaj: na-vajeni so bili, da so bili sovraženi in zaničevani. A prišle so druge sanje, ki so jih vabile naprej. Prišel bo, so upali, čas, ko se bo usta-vil kovač Elija v lepi kovačnici in bodo kovali z njim, ljubljeni od vseh; nekoč bodo morda prišli v krčmo in bo tam sedel star kovač in bo pil, kakor je bilo to na Se-lišču. In bo spoznal, da je njihov oče. Zjokali se bodo od radosti. Ži-velji bodo skupaj, delali bodo, in kovačnica bo rastle iz tal, lepa, velika. In hiša bo zrastle zraven, kakršno imajo ljudje. Tako so šli v sanjah naprej in kdo ve, kako se je končala historija.

Zastrupljenje vsled zauživanja rib.

Iz Konstancie poročajo: V tu-kajšnem deškem seminarju so o-boleli vsi gojenci po- zauživanju rib iz Severnega morja. Od 86 go-jencev je upati, da jih okreva 84, dva gojenca pa sta umrla. Uvedla se je stroga preiskava, ki je do-gnala, da druge osebe, ki so tudi zaužile iste ribe, niso obolele. — Vprašanje je torej, če so gojenci-ve oboleli vsled zastrupljenja z ribami.

Slovensko katoliško

podp. društvo

svete Barbare

ZA ZEDINJENE DRŽAVE SEVERNE AMERIKE.
Sedež: FOREST CITY, PA.

Inkorporirano dne 21. januarja 1902 v državi Pennsylvania.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: JOŽEF PETERNEL, 4734 Hatfield St., Pittsburgh, Pa.
I. podpredsednik: KAROL ZALAR, Box 547, Forest City, Pa.
II. podpredsednik: ALOJZ TAVČAR, 299, N. Cor. 3rd St., Rock Springs, Wyoming.
Tajnik: JOHN TELBAN, Box 707, Forest City, Pa.
II. tajnik: JOHN OSOLIN, Box 492, Forest City, Pa.
Blagajnik: MARTIN MUHIČ, Box 537, Forest City, Pa.
Pooblaščenec: JOSIP ZALAR, 1004 North Chicago St., Joliet, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. MARTIN IVEČ, 900 Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik: IGNAC PODVARNIK, 4734 Hatfield St., Pittsburgh, Pa.
I. nadzornik: JOHN TORINC, Box 622, Forest City, Pa.
II. nadzornik: FRANK PAVLOVČIČ, Box 705, Conemaugh, Pa.
III. nadzornik: ANDREJ SLAK, 7713 Issler Ave., Cleveland, Ohio.

POROTNI ODBOR:

Predsednik: MARTIN OBRERŽAN, Box 72, East Mineral, Kans.
I. porotnik: MARTIN ŠTEFANČIČ, Box 78, Franklin, Kans.
II. porotnik: MIHAEL KLOPČIČ, 528 Davison Ave., R. F. D. 1, Green-field, Detroit, Mich.

UPRAVNI ODBOR:

Predsednik: ANTON HOČEVAR, R. F. D. No 2, Box 11½, Bridgeport, O.
I. upravnik: ANTON DEMŠAR, Box 135, Broughton, Pa.
II. upravnik: PAVEL OBRERŽAR, Box 402, Wirt, Ill.

Dopisi naj se pošiljajo I. tajniku Ivan Telban, P. O. Box 707, Forest City, Penna.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA."

Donesek k literaturi.

Spisal Ferdo Plemič.

Pesnik in romanopisec Julij je imel pred kratkim kritičen dan. Globoko v dušo se je čutil zadete-ga in že je mislil obesiti na klin — ne sebe, bog ne daj! — ampak svo-jo lipo in muzo ter se vdmniti pri kakšnem notarju za pisarja. A to bi bila ogromna izguba za naše mlado slovstvo.

A kaj je pripravilo Julija do tega sklepa?

Pri svojem prijatelju je bil v posetih, pri svojem najboljšem prijatelju, kateremu je poslal vsakdar prvi iztis svojega najno-vejšega romana, oziroma zbornika poezij, z običajno dedikacijo na prvi strani. Pri tem prijatelju je bil tedaj, in pomenila sta o maršičem. Nakrat pa je prijatelj ne-kam odšel za par hipov, in tedaj je Julij brskal po prijateljevi knjižnici. Tamkaj je tudi zasledil vse svoje romane in pesmi z obi-čajnimi dedikacijami, a — nenare-zane.

Grozno!

Ta njegov najboljši prijatelj te-daj ni bral njegovih del.

Groznejše!

Gn jih je celo hvalil povsod ter o njih razpravljaj kaj temeljito, posebno v ženski družbi.

Najgroznejše! Vse to mu je tudi priznal v obraz koga je povprašal po

Jugoslavanska

Katol. Jednota

Inkorporirana dne 24. januarja 1901 v državi Minnesota.

Sedež v ELY, MINNESOTA.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: J. A. GERM, 507 Cherry Way or box 57, Braddock, Pa.

Podpredsednik: ALOIS BALANT, 112 Sterling Ave., Barberton, O.

Glavni tajnik: GEO. L. BROZICH, Box 424, Ely, Minn.

Blagajnik: JOHN GOUZE, Box 105, Ely, Minn.

Zaupnik: LOUIS KASTELIC, Box 583, Salida, Colo.

VRHOVNI ZDRAVNIKI:

Dr. MARTIN J. IVEC, 900 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNIKI:

MIKE ZUNICH, 421-7th St., Calumet, Mich.

PETER SPEAR, 422 N. 4th St., Kansas City, Kans.

JOHN VOGRICH, 444-6th St., La Salle, Ill.

JOHN AUSEC, 5427 Homer Avenue, N. E. Cleveland, Ohio.

JOHN KRŽIŠNIK, Box 133, Burdine, Pa.

POROTNIKI:

FRAN JUSTIN, 1708 E. 28. St., Lorain, O.

JOSEPH PISHLAR, 308-6. St., Rock Springs, Wyo.

G. J. PORENTA, Box 701, Black Diamond, Wash.

POMOŽNI ODBOR:

JOSEPH MERTEL, od društva sv. Cirila in Metoda, št. 1, Ely, Minn.

LOUIS CHAMPA, od društva sv. Sreča Jezusa, št. 2, Ely, Minn.

JOHN GRAHEK, št. od društva Slovencev, št. 114, Ely, Minn.

Vsi dopisi tikačji se uradnih zadev kakor tudi denarne poljudne naj se pošiljajo na glavnega tajnika Jednote, vse pritožbe pa na predsednika porotnega porotnega odbora.

Na osebna ali neuradna pisma od strani članov se ne bo odgovarjalo.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA".

ČLANOM IN ODBORNIKOM KRAJEVNIH DRUŠTEV V NAZNAVJE!

Vse proteste, iniciative, predloge in sploh vse uradne stvari oziroma dopise, ki se tičejo J. S. K. J. JE POŠILJATI GLAVNEMU TAJNIKU.

Najprej mora glavni tajnik vse pregledati, ker mi brez njegove vednosti ničesar ne natisnemo, kar se tiče Jednote.

Vse, kar bo on odobril, bo v našem listu pravočasno priobčeno.

Uredništvo G. N.

Izid izvanredne volitve.

Predloga, za katero se je glasovalo, se glasila:

Predlog št. 1: — Ali naj plača Jednota bolniško podporo kakor dosedaj?

Predlog št. 4: — Ali naj se zviša število iz 50 do 100 na 30 do 100 za podlago volitve delegatov za glavno zborovanje?

Štev. društva	Štev. članov	Članov navzočih	Glasovalo jih je	Za predlog št. 1.	Proti predlogu št. 1.	Za predlog št. 4.	Proti predlogu št. 4.
1	165	75	75	66	8	71	2
2	167	62	62	61	1	62	—
3	83	52	52	52	—	51	—
4	58	44	44	43	1	44	—
5	34	25	25	—	25	24	1
6	48	31	40	40	—	40	—
9	164	48	48	47	1	43	—
11	32	32	32	—	32	31	—
12	68	11	11	10	—	8	1
13	58	28	28	7	19	27	1
14	26	12	12	9	3	—	12
15	84	56	57	10	47	4	52
16	73	65	65	63	—	63	—
17	38	7	7	7	—	7	—
18	202	125	150	147	3	92	47
19	109	59	101	—	100	79	22
20	74	49	49	1	48	3	9
21	72	72	72	—	72	1	71
22	70	27	27	25	2	25	1
25	122	97	97	97	—	2	95
26	46	—	—	—	—	—	—
27	63	19	48	48	—	47	—
28	33	16	16	16	—	1	15
29	31	38	38	38	—	23	15
30	190	150	150	150	—	150	—
31	94	16	16	7	8	12	3
32	72	—	—	—	—	—	—
33	95	74	74	72	2	5	69
35	62	18	20	20	—	3	17
36	138	57	85	85	—	76	2
37	224	124	105	18	87	97	8
38	53	46	45	5	40	28	18
39	79	52	52	52	—	—	52
40	77	41	41	41	—	32	9
41	32	30	30	30	—	29	1
42	72	40	39	14	25	14	25
43	42	22	20	2	11	10	—
44	50	18	26	26	—	26	—
45	71	60	60	36	24	41	19
47	63	16	23	21	2	3	20
49	57	48	48	33	15	26	22
50	26	21	21	—	21	21	—
51	46	26	32	32	—	5	—
52	75	—	—	—	—	—	—
53	100	85	85	82	3	25	60
54	53	29	29	21	8	29	—
55	43	25	25	25	—	25	—
57	46	—	—	—	—	—	—
58	44	25	25	13	12	24	1
60	41	22	22	5	13	18	3
61	51	31	51	51	—	44	7

64	14	13	13	13	—	13	—
66	58	56	56	—	56	56	—
68	72	64	64	—	64	—	64
69	34	25	25	25	—	2	2
70	17	13	17	16	1	17	—
71	107	28	28	18	10	15	13
72	24	18	18	—	—	15	3
75	84	33	33	21	9	21	11
76	25	14	14	2	12	14	—
77	22	6	6	6	—	6	—
78	66	41	41	3	38	39	2
79	12	12	12	12	—	12	—
81	27	14	14	14	—	14	—
82	82	61	77	2	75	68	9
83	29	22	22	22	—	22	—
84	64	20	20	18	2	—	16
85	64	37	37	37	—	33	4
86	24	17	17	1	16	7	10
87	29	21	19	7	12	18	1
88	30	27	27	27	—	23	4
89	46	38	38	—	38	34	4
90	39	34	34	—	34	34	—
92	35	29	29	2	25	27	—
94	102	69	69	—	69	—	68
99	53	45	45	42	3	24	21
100	21	19	19	19	—	—	19
101	21	14	14	11	—	14	—
103	67	23	23	20	2	23	—
104	27	26	26	—	26	26	—
105	39	35	35	35	—	35	—
106	48	23	23	5	18	23	—
107	13	12	12	12	—	12	—
108	24	—	—	—	—	—	—
109	18	6	6	6	—	1	5
110	32	24	24	24	—	24	—
111	51	35	35	1	34	—	35
112	16	12	12	12	—	11	—
114	105	37	37	37	—	37	—
116	36	26	26	25	1	26	—
117	20	17	17	14	3	6	11
118	11	—	—	—	—	—	—
119	12	10	10	10	—	10	—
120	8	8	8	8	—	8	—

Skupaj: 5684

2190 1174 2071 1183

Podpisani člani pomožnega odbora JSKJ. tempotom potrjujejo, da smo s pomočjo uradnikov v glavnem uradu Jednote po naši najboljši zmožnosti prešteli vse glasove. Zgoraj navedene številke so pravilne in natančne izid izvanredne volitve glede centralizacije in drugih predlogov.

Predloga št. 1 in št. 4 sta sprejeta z veliko večino, iz česar je razvidno, da ostane centralizacija, kakor je bila dosedaj. Enako je s predlogom št. 4. Pravila veljavajo, da mora biti dvetretinska večina, če se hoče izpremeniti kakor točko v pravilih Jednote. Pri tej volitvi se ni doseglo niti večine.

Predlog št. 2 in 3 nismo šteli, ker nimata pomena, dokler predlog št. 1 ne prodre. Predloga bi imela le tedaj pomen, če bi zmagali oni, ki nočejo imeti centralizacije.

Mnogo glasovnic smo morali odvračati, ker so imele križ v koloni za "da" in tudi v koloni za "ne".

Pri nekaterih društvih je zaznamovano, da je volilo več članov kakor jih je bilo pri seji navzočih. To se je zgodilo zagledali, ker so nekatera društva dopustila, da oni člani, ki niso ugnili na sejo, glasovali doma. Nam seveda ni bilo mogoče vedeti, koliko je bilo takih in kateri glasovi so bili. — Nikakor ni pravilno, da volijo člani, kateri niso prisotni. — Glasove smo že hoteli odstraniti, ker smo pa izprevideli, da bi bil rezultat isti, če bi taki člani glasovali ali ne, smo upoštevali vse, samo da ne bo od društev nikakih pritožb.

Društva štejejo 5684 članov, volilo jih je pa samo 3364, kar kaže, kakšno zanimanje je bilo za nameravane izpremembe.

Ely, Minn., dne 6. julija 1915

JOSEF MERTEL,

JOHN GRAHEK.

LOUIS CHAMPA,

Koncert Kocian.

Fran Milčinski.

Zadnji Kocianov koncert v veliki dvorani hotela "Union" je žel v naših listih soglasno pohvalo. — Žal, da se tej pohvali ne moremo pridružiti neomejeno. Naša časni-karska vest nas sili izjaviti, da s koncertom nismo bili v vsakem o-ziru zadovoljni, da smo bili delo-ma celo neprijetno dirneni in o-gorčeni. Naravnost ogorčeni! In le oziri na časni-karsko dostojnost nam branijo, da ne rabimo edino primerne besede: "Skandal!"

V glasbenem pogledu sicer ni-mamo ničesar ugovarjati koncer-tu. Vkolikor smo mu mogli sledi-ti v svoji razburjenosti, je res prav izvrstno dobro uspel.

Mojster Kocian je izborni klav-irir, kar z obema rokama hkratu in — kar je posebno poudarjati — tudi iz not. Takisto moramo po-hvaliti njegovega tovariša, gospo-da Veselskega, ki se je kaj umet-no kretal po goslih. Po pravici ju je obispol navdušeno občinstvo z viharim ploskom. Nič ne dvomi-mo, da kima obema umetnikoma še vrlo lepa bodočnost, ker je prič-a-kovati, da bosta v svoji obrti še napredovala in da se zlasti tudi mladi gospod Veselski še nauči svirati takisto iz not kakor čislani gospod tovariš. Note so sicer tež-ke, ali — cilj je vreden truda! — Bili bi krivični, ako ne bi pohva-lili tudi koncertnega slugo, gospo-da Torellija, ki je z uprav bril-jantno tehniko odpiral in zapiral klavir, in pozabiti tudi ne smemo vrlega gospoda ognjegasa, ki je v svojem slikovitem kroju nad vse pričakovano sigurno izpolnjeval svoj prostor na odru. Edinole jer-men na čeladi je bil prekratek in mu ni segal do pod brade, ampak mu je silil v usta. Toda to je ma-lenkost, ki ni znatno motila splošnega vtiska in se gotovo poprav-i do bodočega koncerta. — Takisto

Občinstvo pa se tere v gardero-bi, čaka in se razburja, in name-

sto da si napolni sree z najblajšim užitkom, si z jezo pokvari tek in spanje

Tako je pri nas Slovenci! Žalostna nam majka!

Vsaj v zadevah umetnosti naj bi strankarstvo ne smelo imeti be-sede!

Po našem stvarnem mnenju bi se morala taka važna in odgovor-na mesta vsekako javno razpisati. Edino to bi bilo pravilno. Prosil-ke bi morale dokazati svojo uspo-sobljenost ali z izpričevali ali pa z izpitom pred izbrano komisijo, ki naj bi upravni odbor povabil va-njo deželnega glavarja kakor za-stopnika dežele, ljubljanskega žu-pana, predsednika društva za pov-zdigo prometa s tujci in uredni-štva vseh domačih listov, da ne bo kdo razžaljen. Morebiti bi ka-zalo privzeti tudi še gospo Češar-kovo iz gledališke garderobe, ker je strokovnjakinja in je na svo-jem, rekel bi, konservatoriju za to stroko vzgojila že obilen zanesljiv naraščaj. Edinole tem potom se bo po našem mnenju dala dvigniti garderoba s sedanje stopnje očit-nega brahno-društvenega diletan-tizma na nivo koncertne višine!

Ne odjedamo nikomur kruha,

ali sedajne razmere so nevzdržne!

Prvič: Kljuke na garderobnih stojalih izvečina niso opremljene s številkami. Po vrsti numerirane kljuke so pa neizogibno potrebna podlaga zanesljive garderobe. — Brez numeriranih kljuk je red ne-mogoč, in če se vse v garderobi zaposlene dame postavijo na gla-vo! Ako jo imajo, — kajti delale so brez nje! Ako bi ena sprejema-la oblačila in jih obesila, druga bi pa dajala listke in pobirala de-nar, bi šla stvar točno in hitro ka-kor v kinematografu. Sedaj se pa suče vsaka zase, kakor muha v močniku, in je druga drugi na po-ti! Uverili smo se, da je vsaki-krat trajalo dve minuti, predne je katerakoli ondi poslušajoča da-ma oddala in oblačilo opremila s številko, ga obesila, dala lastniku garderobni listek in prejela de-nar. In pri tem preprostem opravi-lju se je z oblačilom v roki zasuka-l vsaj desetkrat okoli svoje o-si! Kakor da ni garderobirka, am-pak da je prišla plesati serpentine!

Občinstvo čaka in se jezi, v dvorani že svirača Kocian in Veselsky garderobirke pa plešejo serpenti-ne! Žalostna nam majka! In vsak hip založe blok z garderobnimi list-ki, in kadar najdejo blok, so pa izgubile bučke! Skratka: nespo-sobnost so za ta posel v najsljajnej-ši meri! To trdimo na svojo čas-nikarsko vest!

Poldrugo uro je trajalo, predne smo prišli na vrsto! Plačali smo s kronico, a nazaj nam je dala na-mesto drobca — par ženskih ga-loš! Konfuzija je slavila svoje tri-umfe!

O prizorih po koncertu rajši molčimo. Da ne tožimo zaradi za-menjanega nam dežnika, se ima garderoba zahvaliti zgolj naključ-ju, da je nam izročeni dežnik ko-likortoliko boljši kakor pravi, po nepotrebnem pa ne maramo biti sitni.

Kajti mi nismo sitni! Mi nismo nikdar in nikjer sitni! To si naj zapomni zlasti dotična nevljudna gospodična ali gospa garderobir-ka z brkami pod nosom! Naj o-prosti, ali drugače je ne vemo o-značiti. Enkrat za vselej si odloč-no prepovedujemo očitjanje, da smo sitni! Skrb za red spada v našo časni-karsko dolžnost in ni sitnost! Tudi naša soproga, ki ni "ženska", ampak dama, in sicer dama, ki se izvrstno razume na garderobo in se ne boji najstrož-jeja tozadavnega izpita pred ka-terokoli komisijo, ni sitna, prav nič sitna! Kritika pa je občinstvu mendar vendar dovoljena! Mi ni-smo nič sitni! Pač pa je gospodič-na ali gospa, ki se je znala tako fino izraziti, rahlo rečeno — ne-otesana! To si naj zapomni!

Umor.

V Berlinu so potegnili iz reke Spree škafijo v kateri je bilo trup-lo kake 10 do 13 let stare dekli-ce. Poizvedovanja so dognala, da je to truplo 8-letne Elze Ley. Dek-lia je bila poslana in nato na bestijalen način zadavljena. Raz-pisala se je nagrada za dognanje morilec v višini 3000 mark.

General Haugk umrl v ruskem ujetništvu.

Iz Draždan poročajo: Kraljevi-saški nadkonjar pl. Haugk, ki je v jeseni vodil transport daril vo-jakom, je bil takrat od Rusov vjet in je sedaj v neki ruski vojaški bolnici umrl. Ko je ruski general-ni guverner Varšave, baron Kroff, padel v nemško ujetništvo, so se podvezli vsi koraki, da se obe o-sebi zamenjata. Ta akcija pa se je

v sled odpora ruske vlade razbila. Rodbina Haugka, ki je bil že pri-leten, je dobila pred kratkim iz ruskega ujetništva obvestilo, v ka-terem je ruska cenzura pustila sa-mo nekaj besed, ki pravijo, da je

bil pl. Haugk, vsled slabega rav-nanja z baronom Korffom v Nem-čiji prepeljan v neko rusko voja-ško ujetnišnico, kjer se z njim ravna, ne glede na njegov stan in visoko starost, jako slabo.

CENIK KNJIG

katere ima v zalogi

SLOVENIC PUBLISHING CO.

82 CORTLANDT ST. NEW YORK, N. Y.

MOLITVENIKI:

Duhovni boj	—60	Na jutrovem	—30
Evangeljska zakladnica	—50	Na krivih potih	—30
Gospod usliši moje molitev	—50	Na različnih potih	—24
z posebno velikimi črkami	\$1.00	Narodne pripovedi, I., II.,	
Ključ nebeskih vrat	—50	in 3. zvezek po	—30
Jezus in Marija	—40	Naseljenci	—30
Marija Varhinja	—60	Na valovih južnega morja	—18
Marija Kraljica	—60	Nezgodan a Palavanu	—20
Skrbi za dušo	—60	Nikolaj Zrinski	—20
Vrtec nebeški	—40	O jetiki	—18

Senca meča

ROMAN IZ ČASOV NAPOLEONA I.

Angleški epikal Robert Buchanan. — Za Glas Naroda prevel G. P.

38

(Nadaljevanje)

Novi režim pa je bilo opaziti tudi na drugih stvareh. Povsod se je popravljalo razpadle kapele, cerkve in znamenja. Vse to je prineslo družini korporala kaj malo veselja. Udova, ki je bila pobožna, se je sicer vdeleževala vseh slovesnosti, a njena vdeležba ni imela nobenega političnega ozadja. Molila je k Bogu in svetnikom sedaj pod kraljem kot prej pod Napoleonom. Skrbela jo je le odsotnost Hoela, ki bi bil moral priti domov že pred dolgim časom.

Odkar se je završila vsa ta izprememba, ni marala Marcela cerkve, v kateri je maševal oče Roland. Ni mogla odpustiti malemu župniku, da je bil prijazen s Sieur Marmontom in drugimi rojalisti. Kajti dasiravno je vedela, da nima mož nobenega stalnega in trdnega prepričanja, je vendar čutila, da ni prijatelj Cesarja. Mesto da bi se vdeležila maš v cerkvi, je šla rajše v kapelico "Notre Dame de la Garde", ki je stala na višku pečin. Tam je lahko v miru molila, kajti le malokdaj se je oglasil kak človek v njej.

Prišlo je poletje in "Zlata lili" je bila v resnici zlata, razlajajoča svojo glorio nad Francijo in polneča srea z upanjem na blagostanje in mir. Dolga stena iz granita ob obali Bretonske je bila polna veselih ptic in vse je dihalo mir. V dolinah v notranjosti dežele se je zibalo v lahnem vetriču zlatarmeno klasje, med katerim je žarel mak. Bilo je res krasno poletje in svet se je izpremenil v vrt. V vselem življenju pa je pozabil narod na vse težave in godrnjali so le vojaki, kajti njih posel je sedaj malo obetal.

Nekega lepega dne je stopila Marcela ravno iz kapelice, ko je zapazila Rohana, stoječega v bližini. Približala se mu je s starim prijaznim nasmehom ter dvignila pogled, da ga pozdravi. Bil je zelo blede obraz, dasiravno miren.

Po par besedah pozdrava sta šla naprej, prav ob robu pečin in po isti poti, po kateri sta korakala pred letom dni. Marcela je končno obstala, kajti preveč sta se že oddaljila od vasi.

Domov moram, — je rekla. — Obljubila sem, da ne bom predolgo izostala.

Tudi Rohan se je obrnil in šla sta nazaj proti kapeli. Niti besede ljubezni ni bila izgovorjena med obema, ko je rekel Rohan naenkrat, kačoč s prstom proti morju:

— Večkrat premišlujem, kaj misli in dela on — sedaj!

Ona se je ozrla vanj, vsa presenečena.

— On? O kom govoriš?

— O Cesarju. Postavili so ga na stran in daleč je od vsake pomoči ali upanja. Imenujejo ga kralja Elbe, a mislim, da le v šali, — kajti njegova oblast je šla za vedno!

Ko je govoril Rohan te besede, je imel oči uprte v daljavo in obraz je kazal znake vedno večjega razburjenja. Marcela se je prestrašila ter pričela vedno hitreje korakati, dočim je on nadaljeval:

— Sploh pa ni imel mojster Arfoll prav, ko je rekel, da je Cesar le iz krvi in mesa kot mi vsi drugi. Včasih sem si mislil, da je duh, senca kot ona Boga. Težko si je misliti, da bi mogel imeti živ človek vse to na svoji duši! Na tisoče in tisoče mrtvih, ki se zbirajo krog njegove postelje ter ga kličejo po imenu. Nobeno srce bi ne moglo prenesti kaj takega.

Marcela ni mogla v polnem obsegu razumeti pomena teh besed, a vedela je, da se obračajo proti onemu, ki se ji je zdel brez napake. V sreči ji je vstajalo ogorčenje. Ko pa se je zopet ozrla v obraz svojega spremljevalca, ki je bil blede in izmučen, se je je lotilo usmiljenje. Zato je rekla:

— Strie Ewen večkrat vpraša za te. — Gotovo se mu ne zdi prav, da ga ne prideš nikdar obiskat.

Ne da bi kaj odgovoril, je bušnil Rohan v oni čudni smeh, katerega je Marcela prvič slišala ter se ga ustrašila v oni noči, ko sta se srečala na vaškem pokopališču. Ko ga je sedaj zopet slišala, se je spomnila govorce, krožeče po vasi, da ni Rohan Gwenfern pri pravi pameti in da je včasih v resnici nevaren.

Šla sta mimu kapele, po stezi navzdol ter se kmalu približala vasi. V veliko začudenje Marcela pa se ni Rohan ločil od nje, dokler nista bila prav pri hiši korporala. Ko pa je obstala ter mu podala roko v slovo, je rekel: — Pojdem s teboj, da vidim strica Ewena!

Presenečena je bila, kajti kaj takega ni pričakovala ter je bila izrekla ime strica Ewena z namenom, da okrene njegove misli na drugo stran. V svojem srcu se je bala srečanja med obema, kajti trebalo je le ene besede od te ali one strani in prišla bi v očitno nasprotstvo. Javno pa ga kljub temu ni mogla odsloviti ter je rekla raditega:

— Obljubi mi, da ne boš govoril o Cesarju.

Rohan, ki je bil videti sedaj popolnoma miren in zbranih misli, je obljubil to brez pomisleka in minuto pozneje sta že prestopila prag hiše. Našla sta korporala, sedečega v naslonjači poleg ognjišča.

Marcela je prva stopila v kuhinjo, se sklonila preko naslonjače ter rekla:

— Privredla sem vam obiskovalca, strie Ewen! Glejte ga!

Korporal se je ozrl ter videl stati pred seboj Rohana, a tako izčrtega, tako sivga in ostarelega, da ga je komaj spoznal. — Dolgo si je menceal oči in ni vedel, kaj bi rekel. Konečno je vendar prišlo spoznanje in vskliknil je:

— Ali si ti, mon garz? Sto vragov, kako si se izpremenil! Nisem te mogel spoznati!

— Da, strie Ewen, jaz sem! — je odvrnil Rohan in oba možka sta si segla v roke.

— Rečem ti to, Marcela. — On je pogumen, — sree leva ima, a nekaj manjka tu!

Ko je govoril korporal te besede, je potrkal s prstom pomembno na čelo. Bilo je nekaj tednov po onem kratkem sprijaznjenju in Rohan je od onega dne naprej večkrat obiskal svojega strica. Polagoma sta se dodobra sprijaznila in celo takrat, kadar se je omenilo ime Napoleona, ni prišlo med obema do preprirov. Korporal ni bil tako svojeglaven kot prej in Rohan je bil bolj molčeč.

Korporal je nadaljeval:

— To bi si lahko mislili že takrat, ko ni hotel prijati za orožje. Mojster Arfoll je zmešan in Rohan se je navzel od njega. — Jaz mu odpuščam, kajti on ni pri pravi pameti.

Dvainpetdeseto poglavje.

VSTAJENJE!

Tako je poteklo poletje in zopet se je bližala zima. Francija je počivala, vspavana v sanje, ob zvoku himen in molitev. Skeptiki so zmajevali z glavami. Revolucionarji so minirali kot krti ter snovali zaroto. Nova dinastija pa se je čutila povsem varno.

Zajeti lev ni dal nobenega znamenja o sebi. Brez miru in požitka se je gibal sempatja po svoji ozki kleti. Od časa od časa je bilo ališati, kaj pravzaprav počne, kako oponaša svojo staro slavo.

Ko so tako potekali meseci, se je udal korporal Derval v svojo usodo. O Cesarju je pričel govoriti s svečano žalostjo kot o kakem mrtvem svetniku, ki ne more več vstati iz groba. Rohan Gwenfern pa je pridobil pri stricu veliko na ugledu, ko se je tudi on prilagodil temu naziranjju ter ni nikdar ničesar slabega govoril o Cesarju. — Dober človek je, — je večkrat rekel stric Ewen, — posebno raditega, ker zna respektirati izgubljeno stvar! Delal sem mu krivico!...

Počasi in počasi, v prijazni okolici, v kateri se je nahajal, se je Rohan okrepljal ter postal vsaj iz daleka sličen onemu, ki je bil prej. Lica so bila še vedno upadla, lasje so bili sivkasti, a telo je dobilo nazaj večji del prejšnje moči. Zopet je pričel lezti po pečinah in večkrat ga je pri teh pohodih spremljala Marcela. — kot v onih dneh, ko sta bila še mlajša in srečnejša. Korporal pa je večkrat rekel proti udovi: — Rešil ji je življenje in njegova je! Zakaj bi se ne poročila?

Mati Derval, koje sree je bilo zlomljeno vsled izgube Hoela, ki se ni več vrnil iz vojne, ni imela nobenega vzroka, da bi nasprotovala. Resnici na ljubo bodi rečeno, da je prehajala vedno bolj in bolj v tabor sovražnikov Cesarja. V svojem skritem sreju je pričevala verovati v kralja. Bonaparte ji je bil vzel otroke in duhovnik je vedno govoril, da je Napoleon zver. Raditega je pričela moliti, da bi nikdar več ne vladal Franciji.

Poleg matere Gwenfern je bila Marcela morda edina, ki je vedela, kako je pravzaprav z Rohanom. Doživljaji onih strašnih dni so segli prav do korenin njegovega življenja in cvet njegovega bitja je usahel za vedno. Čas bi ga morda počasi ozdravil, a proces bi bil počasen in mučen. Njegov živčni sistem je bil omajan. (Nadaljuje se).

ZASTONJ deset (10) HASSAN kuponov (IZREŽITE TA KUPON)

Ta POSEBNI KUPON je vreden deset (10) HASSAN CIGARETNIH KUPONOV ako se ga predloži skupno z devetdesetimi (90) ali več rednimi HASSAN CIGARETNIH KUPONI v kakšnih HASSAN PREMIJSKIH POSTAJ ali pri THE AMERICAN TOBACCO CO., Premium Dept., 490 Broome St., New York, N. Y. (Ta ponudba upadne 31. decembra 1915.)

Velika vojna mapa

vojskujočih se evropskih držav.
Velikost je 21 pri 28 palcih.

Cena 15 centov.

Zadej je natančen popis koliko obsega kaka država, koliko ima vojakov, trdnjav, bojnih ladij i. t. d. Vizalozgi imamo tudi Stensko mapo cele Evrope \$1.50. Veliko stensko mapo, na eni strani [Zjedinjene države in na drugi pa celi svet, cena \$1.50. Zemljevid Primorske, Kranjske in Dalmacije z mejo Avstro-Ogrske s Italijo. Cena je 15 centov.

Pri nas je dobiti tudi velike zemljevide posameznih držav, kakor naprimer od Italije, Rusije, Nemčije, Francije, Belgije in Balkanskih držav. Vsi so vezani v platno in vsak stane 50 centov.

Naročila in denar pošljite na:

Slovenic Publishing Company,

82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Najmodernejša TISKARNA

"GLAS NARODA"

Izvršuje vsakovrstne tiskovine po nizkih cenah.

Belo okraso. Izvršuje prevode v druge jezike.

Unifikano organizirano

Posebnost so društvena pravila, okrožnice, pamfleti, oznaki itd.

Vsa naročila pošljite na:

Slovenic Publishing Company,

82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI IN NAJCENEJŠI DNEVNIK.

NAZNANILO.

Cenjenim naročnikom v Michiganu, Wisconsinu in Minnesoti sporočamo, da jih bo v kratkem obiskal naš potovalni zastopnik.

Mr. OTO PEZDER,

ki je pooblaščen pobirati naročila in izdajati tozadevna potrdila. Upravištvu "Glas Naroda".

Prosti nasvet in informacije priseljencem.

"The Bureau of Industries and Immigration" za državo New York varuje in pomaga priseljencem, ki so bili osleparjeni, oropani ali s katerimi se je slabo ravalo.

Brezplačno se daje nasvete priseljencem, kateri so bili osleparjeni od bankirjev, odvornikov, trgovcev z zemljišči, prodajalcev parobrodskih listkov, spremljevalcev, kažipotov in posestnikov goštil.

Daje se informacije v naravnih, zvestih zadevah: kako postati državljani, kjer se oglašati za državljanske listine.

Sorodniki naj bi se sestali s priseljenci na Ellis Islandu ali pri Barge Office.

DEŽAVNI DELAVNI DEPARTMENT (State Department of Labor) BUREAU OF INDUSTRIES AND IMMIGRATION.

Urad v mestu New Yorku: 90 East 29th St., odprt vsaki dan od 9 ure jutraj do 5 popoldne in v sredo svečer od 8 do 10 ure.

POZOR ROJAKI!

Najbolj upoštevno mazo za "Kerke in moške lase, kakor tudi za moške brke in brado. Ako se rabi to mazilo, zraščajo v 6 tednih kraši, gosti in dolgi lasje, kakor tudi moškim krasne brke in brado in nebo odpadali in ne osiveli. Revmatizem, kostibel ali trganje v rokah, nogah in križu v 8 dneh popolnoma odpravim. rane, opekline, bule, ture, krasne in grinte, potne noge, kurje oči, bradavice, ozeblino in par dneh popolnoma odstranim. Kdor bi moja zdravila brez uspeha rabil, mu jamčim za \$5.00. Pišite takoj po cenik in knjižico, pošljem zastonj.

JAKOB WAHČIČ, Cleveland, Ohio.

1092 E. 64th St., Cleveland, Ohio.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR DEŽAVAH.

Veliki vojni atlas

vojskujočih se evropskih držav in pa kolonij-skih posestev vseh yelesil.

Obsega 11 raznih zemljevidov.

na 20tih straneh in vsaka stran je 10 1/2 pri 13 1/2 palca velika; Cena samo 25 centov.

Manjši vojni atlas

obsega devet raznih zemljevidov;

na 8 straneh, vsaka stran 8 pri 14 palcev. Cena samo 15 centov.

Vsi zemljevidi so narejeni v raznih barvah, da se vsak lahko spozna. Označena so vsa večja mesta, število prebivalcev držav in posameznih mest. Ravno tako je povsod tudi označen obseg površine, katero zavzemajo posamezne države.

Pošljite 25c. ali pa 15c. v znakmah in natančen naslov in mi vam takoj odpošljemo zaželeni atlas. Pri večjem odjemu damo popust.

Slovenic Publishing Company,

82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

NAJBOLJŠA

SLOVENSKO-ANGLEŠKA SLOVNICA

Prirejena za slovenski narod, s 50-deloivanjem več strokovnjakov, je založila Slovenic Publishing Co., 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

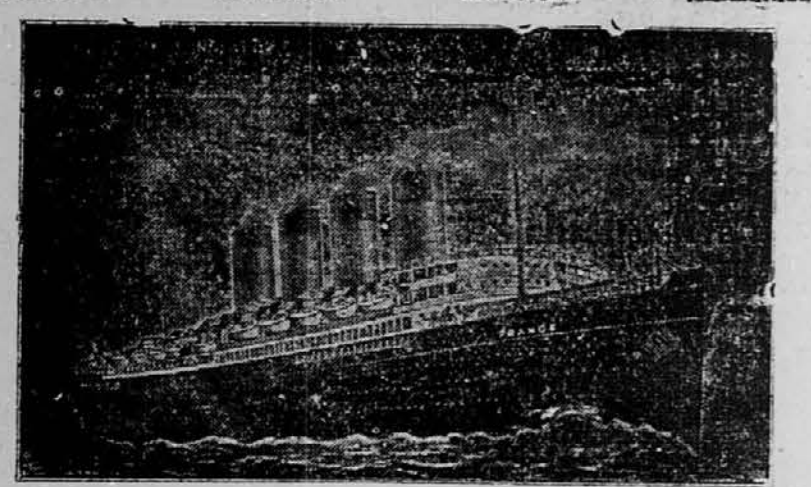
Cena v platnu vezani \$1.00. Rojaki v Cleveland, O. dobo isto v podružnici Fr. Sakser, 1604 St. Clair Ave., N. E.

Compagnie Generale Transatlantique

(Francoska parobrodna družba.)

Direktna črta do Havre, Pariza, Svica, Inomesta in Ljubljane

POŠILJATELJI: "LA SAVOIE" na dva vikenda, "LA LOIRE" na dva vikenda, "LA FRANCE" na dva vikenda.

Glavna agencija:

"Chicago", "La Touraine", "Rochambeau" in "Niagara"

19 STATE STREET, NEW YORK

corner Pearl St., Shearson Building.

Pošiljatelji odplujejo vedno ob sredah in pristanikih Novor.

87. N. E.

Zanesljivo pride sedaj

denar v staro domovino.

Do dobrega sem se prepiral, da dospejo denarne pošiljatve tudi sedaj, zanesljivo v roke naslovnikom; razlika je le ta, da potrebujejo pošiljatve v sedanjem času 20 do 24 dni.

Torej ni nobenega dvoma za pošiljanje denarjev sorodnikom in znancem v staro domovino.

100 K velja sedaj \$16.00 s poštnino vred.

FRANK SAKSER

82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

6104 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.